המתקפה הישראלית בעזה: מהלך בלתי נמנע כדי לשבור את הקיפאון

written by מאיר בן שבת | 18.03.2025

המתקפה הישראלית על רצועת-עזה נועדה בראש ובראשונה לשבור את הקיפאון שנוצר בעקבות המבוי הסתום במשא ומתן על שחרור החטופים, קיפאון שבמסגרתו חמאס נהנה מהארכה בפועל של הפסקת-האש, אירגן מחדש את כוחותיו וחיזק את משילותו, בלי להחזיר חטופים נוספים או לשלם על כך כל תמורה אחרת.

מטרה נוספת היא לשמר את המחויבות הישראלית להשגת כל מטרות המלחמה, לנוכח סימני השאלה שהוצבו בקשר לכך, בעקבות הפסקת-האש הממושכת והפער בין האיומים לחולל גהנום לבין המציאות.

עיתוי ההתקפה, עוצמתה והיקף הנפגעים בה, הפתיעו את חמאס. בכיריו כנראה עדיין תוהים אם מדובר בפעולה מוגבלת שנועדה לזעזע ולאותת או בתחילתו של מהלך מתמשך. הודעת בכיריו שקושרת בין חידוש הלחימה לבין גורל החטופים, מרמזת על הדרך שבה הוא עלול לפעול כדי לבלום את ישראל. איום זה מחייב את הדרג המדיני לגבש שורה של צעדים דרקוניים ולהכריז כי הם יבוצעו, אם חמאס יפגע בחטופים.

ההתקפה הלילה על רצועת עזה בישרה על כישלון מאמציה הנוכחיים של ישראל במסגרת המשא ומתן, להביא את חמאס להסכים לשחרור נוסף של חטופים בתנאים ובמחירים של שלב א'. חמאס, שביטחונו העצמי ויכולותיו התחזקו מאוד מאז תחילתה של הפסקת-האש, דחה את דרישת ישראל. בראייתו, החטופים שבידיו הם הנשק היחיד שנותר לו כדי לכפות עליה את ארבע דרישותיו, סביב סיום המלחמה:

א. התחייבות ישראלית עם ערבויות בינלאומיות לאי-חידוש הלחימה.

ב. נסיגת צה"ל לקווי ה-6 באוקטובר.

ג. התחייבות ישראלית לאפשר תהליך שיקום הרצועה.

ד. שחרור מחבלים נוספים מבתי הכלא בישראל, כנגד החזרת החטופים, בהתאם למפתח שיוסכם.

לכאורה, האינטרס של ישראל לקבל את החטופים ולהמשיך בלחימה עומד בניגוד גמור לזה של חמאס, אך בפועל יש לחמאס מרחב גמישות שטרם מוצה. הוא נובע מהמספר הגדול של החטופים שבידיו, שמאפשר לו לממש עסקאות נוספות על חלקם ולכך ישראל כיוונה את מאמציה.

בחמאס בשלב זה נערכים לכל האפשרויות. הנהגת הארגון משקיעה מאמצים לרסן את ישראל באמצעות לחץ מדיני בינלאומי, על רקע מספרם הגדול של הנפגעים ותוך שהיא מבהירה את רצונה להמשיך בנתיב הפסקת-האש לעבר סיום המלחמה. לא מן הנמנע כי היא גם תעביר ל"מתווכות" איתותים חיוביים על נכונות להמשיך לדון בעסקאות "קטנות", כטקטיקה לשבירת המומנטום ההתקפי של ישראל.

"האויב לא ישיג באמצעות מלחמה והרס את מה שלא הצליח להשיג במשא ומתן" הבטיח עיזאת אל רישק, חבר הלשכה המדינית של חמאס, בתגובה להתקפת צה"ל. יש להודות: האתגר שישראל ניצבת בפניו אינו פשוט, אך האלטרנטיבה שחמאס מעמיד בפניה להיכנע לתכתיביו ולהותירו כגורם הכוח המרכזי בעזה מצמצם את ברירותיה. התנאים שבהם היא נדרשת לפעול כדי להשיג את יעדיה כיום, טובים לאין ערוך מאלה שהיו בראשית המלחמה: הגיבוי מצד ממשל טראמפ והמטריה שהוא מעניק מול המערכת המדינית והמוסדות הבינלאומיים, השינוי במאזן-הכוחות במזרח התיכון ,המצב בזירות-הלחימה האחרות, מצבו של חמאס ולהבדיל -הניסיון והביטחון שצברו כוחות צה"ל.

הידוק והחמרה משמעותית של המצור יחד עם הגברת הלחץ ע"י תקיפות מהאוויר, פינוי שטחים ותפיסתם, עשויים לאלץ את חמאס להגמיש את עמדותיו. בנוסף לכך, נכון להשבית את פעילות האינטרנט בעזה שמסייעת למנגנוני חמאס לשלט בתמונת המצב ולשמר את משילותם ולהמשיך במאמצי הסיכול גם נגד בכירי הארגון בחו"ל.

לנוכח הסכנה לשלומם של החטופים ובמקביל לצעדים שננקטים מן הסתם בפעולותיה היזומות של ישראל, נכון כי הדרג המדיני ישקול לאשר מיידית שורה של צעדים דרקוניים (כדוגמת הגלייתם לצמיתות של מנהיגי חמאס גם מיו"ש והטלת עונש מוות על מחבלי-נוחבה) ולהכריז כי הם יבוצעו, אם יאונה רע לחטופים.

המאמר התפרסם בישראל היום, בתאריך 18.03.2025.